



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 695/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Igorom Cibulom, advokátom, Hrabový chodník 4, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tost 17/2023 z 25. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 17/2023 z 25. júna 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. BB-3T 32/2015 z 29. júna 2016 (ďalej len „rozsudok Špecializovaného trestného súdu“) uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona formou účasti ako objednávateľ podľa § 21 ods. 1 písm. c) Trestného zákona (ďalej len „skutok [REDAKOVANÉ]“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia a uložením mu ochranného dohľadu v trvaní troch rokov. Spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu odsúdený za spáchané trestné činy na súhrnný trest odňatia slobody na doživotie

so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia a bol mu zároveň uložený ochranný dohľad v trvaní troch rokov, ako aj zhabanie vecí špecifikovaných v tomto rozsudku. Špecializovaný trestný súd zaviazal sťažovateľa a spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] spoločne a nerozdielne nahradiť škodu poškodeným a [REDAKOVANÉ] zároveň zaviazal samostatne na náhradu ďalšej škody poškodeným v sumách špecifikovaných v tomto rozsudku.

3. Najvyšší súd na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 2 To 1/2017 z 20. marca 2018 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu a vo vzťahu k sťažovateľovi modifikoval skutkovú vetu, uznal ho vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona formou účasti ako objednávateľ podľa § 21 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 23 rokov, zaradil ho na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia a uložil mu ochranný dohľad v trvaní troch rokov. Zároveň mu uložil povinnosť spoločne a nerozdielne s [REDAKOVANÉ] nahradiť škodu poškodenej v sume špecifikovanej v rozsudku najvyššieho súdu.

4. Proti odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 TdoV 3/2019 z 23. septembra 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

5. Sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania vedeného Špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. BB-3T 32/2015, o ktorom rozhodol Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 3Nt/1/2022 z 23. januára 2023 tak, že ho podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol z dôvodu, že nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. O sťažovateľovej sťažnosti podanej proti tomuto rozhodnutiu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu o zamietnutí sťažovateľovej sťažnosti sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej popisuje skutočnosti uplatnené v návrhu na povolenie obnovy konania z 28. januára 2022. Konkrétne uvádza, že v prvotnom štádiu dotknutého trestného konania bol obvinený za skutok, ktorý označuje ako [REDAKOVANÉ], spoločne s [REDAKOVANÉ] „výlučne len na základe výpovede svedka [REDAKOVANÉ]“. Následne došlo k zmene postoja spoluobvineného [REDAKOVANÉ], ktorý začal spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní a bol vylúčený na samostatné trestné konanie, čím došlo k zmene jeho procesného postavenia v trestnej veci sťažovateľa, kde sa z obvineného stal svedkom. Sťažovateľ konštatuje, že úplnou náhodou sa v roku 2020 jeho obhajca z webovej stránky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z anonymizovaného rozhodnutia dozvedel, že proti [REDAKOVANÉ] vo vylúčenej veci týkajúcej sa skutku [REDAKOVANÉ] prokuratúra 12. apríla 2019 zastavila trestné stíhanie (sťažovateľ tvrdí, že na zastavenie trestného stíhania neboli splnené zákonné podmienky). Zároveň akcentuje znenie časti záverečnej reči na Špecializovanom trestnom súde, v ktorej prokurátor uviedol: «*Prvostupňový súd má výhodu oproti odvolaciemu súdu, pretože vníma*

aj prejav svedkov, neverbálnu komunikáciu a hodnotiac aj tieto aspekty mám za to, že výpoveď [REDAKOVANÉ] bola pravdivá, spontánna, reagovala aj na vyjadrenie obžalovaných spontánne, presvedčivo a jednoznačne môžem uviesť, že akonáhle sa prejavilo, že [REDAKOVANÉ] klamal v tých iných trestných veciach, očakávanie aj v danej trestnej veci bolo, že trestné stíhanie bude zastavené, takže nás ako orgán činný v trestnom konaní prekvapila iniciatíva [REDAKOVANÉ] a tak ako bolo zastavené stíhanie [REDAKOVANÉ] v prípade vraždy [REDAKOVANÉ], takisto to vyzeralo na zastavenie aj tu, že sa rozhodol [REDAKOVANÉ], to je jeho slobodné rozhodnutie, nikto za ním nechodil, nikto mu nič nesľuboval, takže ide o jeho spontánny prejav.“». Sťažovateľ tvrdí, že Špecializovaný trestný súd v rozsudku vo veci samej konštatoval, že sťažovateľ nijako nepreukázal benefity, ktoré získal [REDAKOVANÉ].

7. V nadväznosti na takto popísaný skutkový stav a argumenty uplatnené v konaní pred všeobecnými súdmi sťažovateľ poukazuje na obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia. Predovšetkým na časť, v ktorej najvyšší súd konštatoval porušenie jeho práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (v súvislosti s tým, že súdy mali preveriť dopytom na orgány činné v trestnom konaní, či boli [REDAKOVANÉ] poskytnuté benefity, a v prípade negatívneho zistenia uvažovať o alternatíve, že v budúcnosti mu môže byť poskytnutý maximálny možný benefit). Toto porušenie však najvyšší súd nevyhodnotil ako novú skutočnosť v zmysle posudzovania podmienok na obnovu konania, ale ako skutočnosť, ktorá mohla zakladať dovolací dôvod. V kontexte predmetného tvrdenia sťažovateľ uvádza, že v čase podania dovolania ešte nebolo [REDAKOVANÉ] zastavené trestné stíhanie a predmetné zastavenie považuje za takú skutočnosť, ktorá odôvodňuje povolenie obnovy trestného konania. Spôsob, akým najvyšší súd v napadnutom uznesení odôvodnil zamietnutie jeho sťažnosti, označuje za zjavne nedôvodný a nelogický a zásah ním spôsobený do jeho práv je takej intenzity, že si vyžaduje intervenciu ústavného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu o zamietnutí sťažovateľovej sťažnosti (podanej proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy trestného konania) z dôvodu jeho zjavnej neopodstatnenosti a nelogickosti.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate namieta nedostatky v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Vo vzťahu k tomuto tvrdeniu však ďalej ústavnoprávnu argumentáciu nerozvíja. Naopak, z ústavnej sťažnosti vyplýva predovšetkým jeho nesúhlas s neposúdením ním tvrdenej skutočnosti, t. j. existencie uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 18/15/1000 z 12. apríla 2019 o zastavení trestného stíhania [REDAKOVANÉ] podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku (ďalej len „uznesenie o zastavení trestného stíhania“), ako novej skutočnosti, resp. súdu skôr neznámej pre účel naplnenia podmienok obnovy dotknutého trestného konania.

10. Ústavný súd sa v medziach svojich právomocí zaoberal dôvodmi napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom namietaného

porušenia práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia (v rozsahu zodpovedajúcom uplatneným sťažnostným námietkam), a súčasne jeho ústavnú udržateľnosť.

11. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné najskôr poukázať na zákonné ustanovenie Trestného poriadku regulujúce jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov, t. j. obnovu konania.

12. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

13. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmavať napadnuté meritórne rozhodnutie (jeho vecnú správnosť) ani posudzovať otázku viny či trestu. Sťažovateľ sa fakticky ústavnou sťažnosťou domáha ďalšieho preskúmania správnosti postupu, resp. rozhodnutí všeobecných súdov. Úloha ústavného súdu sa však obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predstreté nové skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m. III. ÚS 53/2021). V rámci ústavnému súdu zverených právomocí teda nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľ'a mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľ'a na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy (m. m. I. ÚS 302/2019).

14. Vychádzajúc z obsahu sťažovateľ'om namietaných skutočností, ústavný súd v prvom rade poukazuje na obsah uznesenia Špecializovaného trestného súdu. Ten vo vzťahu k uzneseniu o zastavení trestného stíhania osobitne uviedol, že tento síce nebol pôvodne konajúcim súdom známy v čase ich rozhodovania o sťažovateľ'ovej vine, avšak v podstate ide o sťažovateľ'ovu snahu spochybníť dôveryhodnosť svedka, ktorá už bola v konaní pred všeobecnými súdmi overovaná. Odkázal pritom na časti rozhodnutí vo veci samej, v ktorých sa všeobecné súdy zaoberali a vyhodnotili otázku hodnovernosti výpovede [REDAKOVANÉ] a rozporom v jeho výpovedi s výpoveďou [REDAKOVANÉ] (s. 32 a 33 rozsudku Špecializovaného trestného súdu a s. 19 a 20 rozsudku najvyššieho súdu, pozn.). Vyslovil, že pri posudzovaní návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania nie je jeho úlohou prinútiť súd, ktorý rozhodoval o vine odsúdeného v pôvodnom konaní, aby vyhodnotil rovnaký dôkaz iným spôsobom a aby v dôsledku tejto zmeny náhľadu

na svedeckú výpoveď dospel k inému záveru. Špecializovaný trestný súd uzatvoril, že v predmetnej veci nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti ani žiadne nové dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by v spojení so skutočnosťami a dôkazmi súdu už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine a vzhľadom na ktoré by bol pôvodne uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti činu.

15. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasa vyplýva, že sťažnostný súd posudzoval sťažovateľovu argumentáciu týkajúcu sa existencie uznesenia o zastavení trestného stíhania, ktorá však bola prepojená s jeho poukazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach iných sťažovateľov, namietajúc, že ide o identickú procesnú situáciu. Najvyšší súd (okrem iného) vyslovil, že § 394 ods. 4 a 5 Trestného poriadku normuje taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré predstavujú novú skutočnosť opodstatňujúcu povolenie obnovy konania. Novou skutočnosťou pre účel posúdenia splnenia, resp. nesplnenia podmienok na povolenie obnovy konania je podľa neho pritom taký závažný poznatok skutkovej povahy, ktorý je konajúcemu súdu v čase rozhodovania neznámy. Samotné rozhodnutie súdu (mimo skutočnosti a dôkazov z neho plynúcich) ale takúto povahu nemá. Z uvedeného dôvodu môže byť rozhodnutie súdu dôvodom na povolenie obnovy konania len v tých prípadoch, v ktorých to zákon explicitne pripúšťa. Sťažovateľova sťažostná argumentácia týkajúca sa existencie uznesenia o zastavení trestného stíhania bola teda zamietnutá z dôvodu, že nejde o novú skutočnosť, resp. skôr neznámu, opodstatňujúcu povolenie obnovy konania.

16. Najvyšší súd zároveň vymedzil, že ťažisko dôvodov, pre ktoré sa odsúdený domáhal povolenia obnovy konania, spočíva v podstate v tom, že súdy v dotknutom trestnom konaní neprihliadli pri hodnotení hodnovernosti výpovede [REDAKOVANÉ] na benefity (beztrestnosť), ktoré mu boli v konečnom dôsledku poskytnuté «výmenou» za jeho usvedčujúcu výpoveď proti sťažovateľovi. Prisvedčil sťažovateľovi, že v konaní pred súdom prvého stupňa uplatnil argumentáciu, že [REDAKOVANÉ] boli poskytnuté benefity v podobe odblokovania časti majetku s tým, že prvostupňový súd sa týmto odmietol zaoberať. Následne sťažovateľ v odvolaní uplatnil námietku o nesprávnom postupe orgánov činných v trestnom konaní, ktoré vylúčili [REDAKOVANÉ] na samostatné konanie s tým, že ho považoval za nedôveryhodného svedka, ktorý si chcel svojou výpoveďou proti nemu zabezpečiť beztrestnosť. Najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd sa k predmetnej argumentácii nijakým spôsobom nevyjadril. Vyhodnotil, že bolo úlohou vo veci konajúcich súdov v základnom konaní preveriť dopytom na orgány činné v trestnom konaní, či boli [REDAKOVANÉ] poskytnuté konkrétne benefity v súvislosti s jeho usvedčujúcou výpoveďou proti sťažovateľovi, a v prípade negatívneho zistenia uvažovať o alternatíve, že mu v budúcnosti môže byť poskytnutý maximálny možný benefit v podobe beztrestnosti. Sumarizoval, že pokiaľ tak súdy nespravili, porušili sťažovateľovo právo na obhajobu, čo však nie je možné napraviť v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, keďže nejde o novú skutočnosť súdu skôr neznámu. Mohlo by však ísť o porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a teda dovolací dôvod, avšak nie dôvod na povolenie obnovy trestného konania. V závere podotkol rozhodujúcu skutočnosť, že sťažovateľ v dovolacom konaní predmetnú okolnosť (porušenie práva na obhajobu tým, že súd prvého stupňa a odvolací súd pri hodnotení výpovede [REDAKOVANÉ] neprihliadli na jemu poskytnuté či do úvahy prichádzajúce benefity) nenamietal.

17. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že nevedomosťou a náhodným zistením benefitu poskytnutému [REDAKOVANÉ] vo vylúčenej veci týkajúcej sa skutku [REDAKOVANÉ] v podobe zastavenia trestného stíhania z 12. apríla 2019 už sťažovateľ argumentoval

v konaní vedenom pred ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 488/2021, v ktorom namietal rozhodnutia v predmetnej trestnej veci (vo veci samej), a to rozsudok najvyššieho súdu sp, zn. 2 To 1/2017 z 20. marca 2018 a uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 TdoV 3/2019 z 23. septembra 2020. Ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 488/2021-14 z 5. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“), ktorým odmietol predmetnú ústavnú sťažnosť sťažovateľa, k popísanej argumentácii uviedol: „Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa nezákonnosti kľúčového dôkazu – výpovede svedka [REDAKOVANÉ] pre jeho nehodnovnosť vyplývajúcu z toho, že vypovedal účelovo v snahe dosiahnuť pre seba beztrestnosť, pričom súdy sa nevysporiadali s možnou „odmenou“, resp. s dopadom tejto odmeny na výpoveď svedka, ktorá bola následne [REDAKOVANÉ] poskytnutá orgánmi činnými v trestnom konaní v podobe zastavenia jeho trestného stíhania za skutok [REDAKOVANÉ], ústavný súd zdôrazňuje, že podľa odôvodnenia samotného dovolania sťažovateľa v predmetnej veci a podľa odôvodnenia dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu námietku týkajúcu sa možnosti získania benefitu, ktorý [REDAKOVANÉ] podľa názoru sťažovateľa neoprávnene (keďže jeho výpoveď bola účelová a nepravdivá) za svoju usvedčujúcu výpoveď proti sťažovateľovi v konečnom dôsledku aj dostal (zastavenie trestného stíhania [REDAKOVANÉ] pozn.), sťažovateľ neuplatnil v dovolacom konaní. Tomu zodpovedá aj argumentácia v ústavnej sťažnosti, ktorá akoby predpokladala skúmanie kritickej okolnosti ex officio, k čomu však v dovolacom konaní dôjsť nemôže (§ 374 a § 385 ods. 1 Trestného poriadku). Pri napádanom (výpoveď znevierohodňujúcom) postupe zmeny pozície vypovedajúcej osoby ide pritom o procesne konformný (Trestným poriadkom upravený) inštitút vylúčenia pôvodného spoluobvineného zo spoločného konania, ktorý bude v pôvodnom konaní vypovedať ako svedok, a teda štandardný prvok smerujúci k procesnému odklonu s možným legálnym benefitom pre dotknutú osobu ako obvineného vo vylúčenom konaní (bežne používaný aj v iných trestných veciach). Sťažovateľ mal teda možnosť (najmä prostredníctvom svojho obhajcu) namietat' nedôveryhodnosť svedka z pozície jeho snahy o „vykúpenie sa“ usvedčovaním sťažovateľa už v základnom konaní a nevysporiadanie sa súdu prvého stupňa s touto okolnosťou v odvolacom konaní (k čomu aj došlo, aj keď v podanom odvolaní len rámcovo), nie už však vo vzťahu k rovnakému nedostatku rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolacom konaní [nedostatok odôvodnenia v otázke kľúčovej pre rozhodnutie, dokonca oproti uplatnenej odvolacej námietke, pokiaľ na jeho základe dovolateľ brojí proti výroku rozhodnutia, zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Sťažovateľ ako dovolateľ v predmetnej súvislosti namietal nevykonanie (napriek jeho návrhom) ďalších dôkazov, ktoré mali spochybnit' [REDAKOVANÉ] výpoveď vo vecných súvislostiach, čo nie je to isté. Na uvedenom nič nemení chronologická postupnosť procesného vývoja, keď benefit zastavenia trestného stíhania [REDAKOVANÉ] v čase svojej svedeckej výpovede proti sťažovateľovi ešte nečerpal, avšak práve na jej základe získať mohol, k čomu popísaný procesný postup evidentne smeroval (a takto bol aj v konaní pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní sťažovateľom namietaný). Pasivitu sťažovateľa, resp. obhajoby nemôže nahradiť neskoršie doplnenie vlastného právneho názoru a také uvedomenie si možnosti obrany proti vznesenému obvineniu, resp. podanej obžalobe aj pri podaní mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania). Keďže sťažovateľ uvedenú možnosť ako prostriedok priznaný mu zákonom na ochranu ním označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru (námietku porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom) v dovolacom konaní nevyužil, neostávalo ústavnému súdu iné, ako ústavnú sťažnosť v tejto jej časti odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.“ Zároveň konštatoval: „Ústavný

súd v závere poukazuje aj na to, že vina sťažovateľa bola podľa názoru všeobecných súdov preukázaná jednak výpoveďami [REDAKOVANÉ], ako aj výpoveďami obvineného [REDAKOVANÉ] (od ktorého [REDAKOVANÉ] zabezpečil výbušninu), poškodenej [REDAKOVANÉ], z výpisov telekomunikačných operátorov (preukazujúcich telefonické rozhovory obvineného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a sťažovateľa). Nejde teda o exkluzivitu usvedčujúceho dôkazu, ale o vzájomne sa dopĺňajúcu a objektivizujúcu mozaiku zdrojov dôkazných informácií.“

18. Z citovanej časti uznesenia ústavného súdu vyplýva tvrdenie o tom, že sťažovateľ neuplatnil argumentáciu týkajúcu sa benefitov poskytnutých [REDAKOVANÉ] v dovolacom konaní, čomu zodpovedá aj obdobné tvrdenie najvyššieho súdu, ktoré je obsiahnuté v napadnutom uznesení. Najvyšší súd (totožne ako ústavný súd) prezumoval, že ide o skutočnosť, ktorá mohla byť (ale nebola) predmetnom dovolacieho konania („*mohlo by však ísť... o dovolací dôvod...*“). Nevyhodnotil ju však ako okolnosť zakladajúcu naplnenie podmienok na povolenie obnovy konania (bod 15 až 17 uznesenia, pozn.), k čomu ústavný súd nemá (vzhľadom na už popísané odôvodnenie napadnutého uznesenia a osobitné okolnosti veci) výhrady. Najvyšší súd teda zrozumiteľne odôvodnil, prečo predostreté sťažovateľom označené nové skutočnosti nepovažoval za také, ktoré by opodstatňovali naplnenie podmienok na povolenie obnovy konania.

19. V nadväznosti na uvedený záver je potrebné uviesť, že ústavnému súdu nie je zrejmé vzhľadom na sťažovateľom v konaní pred ústavným súdom uplatnenú argumentáciu spočívajúcu v podstate v konštatovaní zjavnej nedôvodnosti a nelogickosti napadnutého uznesenia, ktorú ďalej z ústavnoprávneho hľadiska nerozvíjal, s ktorým tvrdením či časťou namietaného rozhodnutia sťažovateľ nesúhlasí. Úlohou ústavného súdu však nie je v nadväznosti na použitie pojmu „nedôvodnosť“ či „nelogickosť“ hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie sťažovateľom namietaných práv. Úlohou ústavného súdu ani v rámci ním uprednostňovaného materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd nie je nahrádzať aktivitu sťažovateľov či ich právnych zástupcov a iniciatívne dotvárať či dopĺňať ich ústavné sťažnosti tak, aby vyhovovali zákonným podmienkam. Ústavný súd by tak na seba preberal právomoc, ktorá mu nepatrí. Povinnosť právne odôvodniť ústavnú sťažnosť [normovaná zákonným príkazom § 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] neznamena, že po popise skutkových okolností sťažovateľ následne napríklad iba označí články ústavy či dohovoru, ktoré mali byť zo strany orgánu verejnej moci porušené, prípadne ich odcituje, resp. konštatuje nelogickosť rozhodnutia. Ak by to tak malo byť, povinné právne zastúpenie advokátom v konaní pred ústavným súdom by bolo zbytočné. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti (m. m. III. ÚS 463/2018).

20. Vzhľadom na popísané skutočnosti ústavný súd predbežne prerokoval predmetnú ústavnú sťažnosť v rozsahu zodpovedajúcom sťažovateľom uplatneným námietkam. V tejto súvislosti nenašiel z ústavnoprávneho hľadiska takú príčinnú súvislosť medzi tvrdenou nelogickosťou a zjavnou nedôvodnosťou napadnutého uznesenia a obsahom namietaného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol

túto časť ústavnej sťažnosti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Vo vzťahu k námietke porušenia práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením ústavný súd konštatuje, že na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa čl. 6 ods. 1 dohovoru nevzťahuje. Svedčí o tom nielen jeho judikatúra (II. ÚS 255/2011, IV. ÚS 108/2014, III. ÚS 223/2017), ale aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99). V tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania (m. m. III. ÚS 320/2021). Keďže medzi napadnutým uznesením a porušením čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje príčinná súvislosť, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu